

	TEHLİKE VE RİSK DEĞERLENDİRME PROSEDÜRÜ	Dokuman No	İSG.PR.01
		Yayın Tarihi	22.02.2016
		Rev.No	00
		Rev.Tarihi	
		Sayfa No	7/1

Hazırlayan	İnceleyen	Onaylayan
İş Güvenliği Uzmanı	Kalite Yönetim Direktörü	Başhekim

1.AMAÇ

Bu prosedürün amacı; **ÇEVRE SAĞLIK TESİSLERİ LİMİTED ŞİRKETİ** faaliyetleri sırasında oluşabilecek potansiyel tehlikelerin ve bunlara ilişkin risklerin belirlenmesi, böylelikle beklenen veya olası risklerin kontrol altına alınmasına ilişkin yöntem ve esasların sistematik bir şekilde tanımlanmasını böylelikle iş kazaları ve meslek hastalıklarının asgari seviyelere indirilmesini sağlamaktır.

2.KAPSAM

Bu prosedür, **ÇEVRE SAĞLIK TESİSLERİ LİMİTED ŞİRKETİ**'nin tüm hastane, ofis, ve hizmet alanlarını kapsar.

3.TANIMLAR

Tehlike: İnsanların yaralanması, hastalanması, malın veya malzemenin zarar görmesi, işyeri ortamının zarar görmesi veya bunların birlikte gerçekleşmesine sebep olabilecek potansiyel kaynak veya durum.

Tehlike Tanımlaması: Bir tehlikenin varlığını tanıma ve özelliklerini tarif etme prosesi.

Risk : Tehlikeli bir olayın meydana gelme olasılığı ile sonuçlarının bileşimi. (Risk = Olasılık x Etki).

Risk Değerlendirmesi: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmalardır.

Katlanılabilir/Kabul edilebilir Risk: Kuruluşun, yasal zorunluluklara ve kendi İSG politikasına göre, tahammül edebileceği düzeye indirilmiş risk.

Kaza: Ölüme, hastalıklara, yaralanmalara, maddi zararlara veya diğer kayıplara yol açan ve istenmeyen olay.

Olay: Kazaya neden olan veya kazaya sebep potansiyele sahip istenmeyen durum. Hastalığa, ölüme, yaralanmaya, zarara veya diğer kayıplara sebep olmadan gerçekleşen olaylar "hasarsız olay" olarak tanımlanır. Olaylar "hasarsız olay"ları da kapsar.

Ramak Kala Olay: İşyerinde meydana gelen; çalışan, işyeri ya da iş ekipmanını zarara

Uğratma potansiyeli olduğu halde zarara uğratmayan olaydır.

Çalışan: Kendi özel kanunlarındaki statülerine bakılmaksızın kamu veya özel işyerlerinde istihdam edilen gerçek kişidir.

İşveren: Çalışan istihdam eden gerçek veya tüzel kişi yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlar.

İşyeri hekimi: İş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş, işyeri hekimliği belgesine sahip hekimdir.

İş Güvenliği Uzmanı: Usul ve esasları yönetmelikle belirlenen, iş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş, iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip kişilerdir

Çalışan temsilcisi: İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmalara katılma, çalışmalarını izleme, tedbir alınmasını isteme, tekliflerde bulunma ve benzeri konularda çalışanları temsil etmeye yetkili çalışandır.

Destek elemanı: Asli görevinin yanında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda özel olarak görevlendirilmiş uygun donanım ve yeterli eğitime sahip kişidir.

4.SORUMLULAR

Bu prosedürün uygulanmasında **ÇEVRE SAĞLIK TESİSLERİ LİMİTED ŞİRKETİ** de çalışan tüm personel sorumludur.

5.PROSEDÜR

5.1.GENEL

İnsanlar hayatlarını devam ettirmek ve ihtiyaçlarını sağlamak için birçok ekonomik faaliyetlerde bulunmaktadır. Artan nüfus ve gelişen ihtiyaçlar ihtiyaç duyulan mal ve hizmetlerin bol ve çeşitli üretimini

gerekli kılmaktadır. Bu üretim faaliyetleri sırasında çalışan insanlar çok çeşitli sağlık ve güvenlik tehlikeleri ile karşı karşıya kalmaktadır.

Bu tehlike ve risklerden korunmak için sistemli bir şekilde tehlikelerin belirlenmesi ve risklerin değerlendirilmesi çalışmalarına ihtiyaç duyulmaktadır.

5.2.RİSK ANALİZ VE DEĞERLENDİRMESİ NEDEN VE NE ZAMAN YAPILMALIDIR ?

5.2.1.İşe başlamada

- İşyerinin kurulup üretime başlamasından hemen sonra, ya da
- İşyerinin daha önce kurulmuş ve risk analizi ve değerlendirme çalışmalarının hiç yapılmamış olması halinde,

5.2.2.Değişiklik durumunda

- İşyerinde, iş, yer, el, teknoloji, kullanılan madde ve ekipman değişikliği,
- Yeni ve ciddi bir tehlikenin ortaya çıkması, ya da
- Uygulamaların gözden geçirilirken yeni bir durumun tespit edilmiş olması, durumlarından birinin gerçekleşmesi halinde,
- Çalışma ortamına ait sınır değerlere ilişkin bir mevzuat değişikliği olması
- Çalışma ortamı ölçümü ve sağlık gözetim sonuçlarında gerekli görülmesi

5.2.3.İş kazası, meslek hastalığı, olay vb. durumunda

İşyerinin tamamını ya da büyük kısmını etkileyebilecek bir kaza, iş kazası, meslek hastalığı, ramak kala olay vb. durumun meydana gelmiş olması halinde, çalışma ortamı ölçümü ve sağlık gözetim sonuçlarına göre gerekli görülmesi halinde,

5.2.4.Düzenli aralıklarla

İşyerinden ve etkilenme alanından kaynaklanan tehlikelerin ve bu tehlikeler sonucu ortaya çıkan risklerin yapısına ve faaliyetlerdeki ya da işteki değişimin derecesine bağlı olarak yapılacaktır.

5.2.RİSK ANALİZİ VE DEĞERLENDİRMESİ ÇALIŞMALARININ YÜRÜTÜLMESİNDEN KİM SORUMLUDUR ?

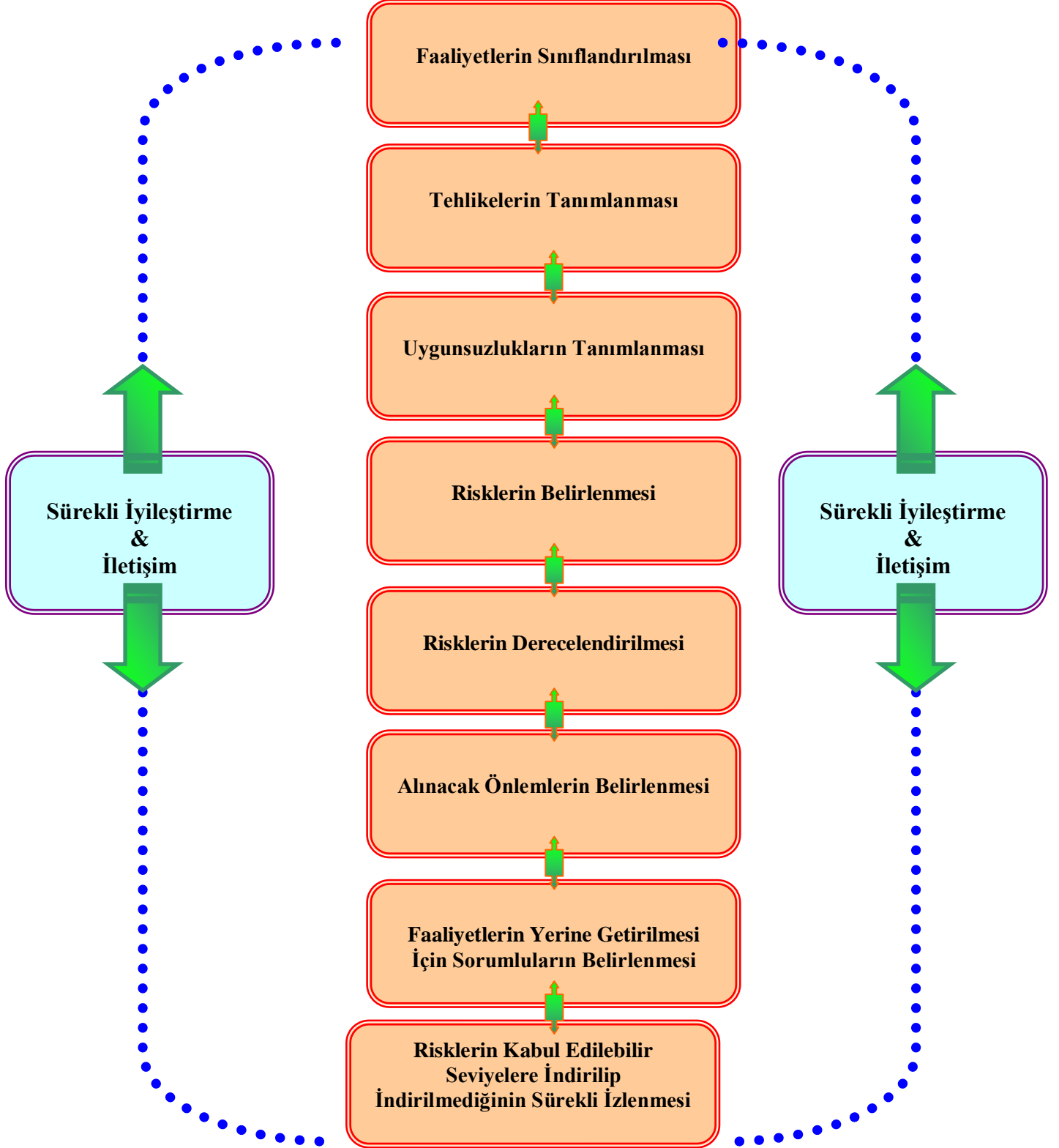
5.2.1.Her işveren; Çalışma ortamının ve çalışanların sağlık ve güvenliğini sağlama, sürdürme ve geliştirme amacı ile iş sağlığı ve güvenliği yönünde risk değerlendirmesinin yapılmasını sağlamakla yükümlüdür. Risk değerlendirmesi işverenin oluşturduğu bir ekip tarafından gerçekleştirilir. Risk değerlendirme ekibi aşağıdakilerden oluşur.

- İşveren veya işveren vekili,
- İşyerinde sağlık ve güvenlik hizmetini yürüten iş güvenliği uzmanları ile işyeri hekimleri,
- İşyerindeki çalışan temsilcileri,
- İşyerindeki destek elemanları
- İşyerindeki bütün birimleri temsil edecek şekilde belirlenen ve işyerinde yürütülen çalışmalar, mevcut veya muhtemel tehlike kaynakları ile riskler konusunda bilgi sahibi çalışanlar,

5.2.2.Tehlike ve risk değerlendirmesi işyerimizde şu şekilde yapılmaktadır :

- ÇEVRE SAĞLIK TESİSLERİ LİMİTED ŞİRKETİ.** yetkilileri tarafından hazırlanan Risk Analizi çalışmaları sürecin devamında her birimden atanacak İş Sağlığı ve Güvenliği Sorumluları tarafından sürekli olarak izlenecek ve sürekli olarak iyileştirilecektir.
- Belirlenen risklerin kabul edilebilir seviyeye indirilinceye kadar sürekli izlenmesi gerekmektedir.
- Kabul edilebilir seviyeye indirilen riskler ise olasılık ve şiddetlerinin artmaması için alınmış olan önlemlerin devamlılığı izlenmelidir.

5.3.TEHLİKE TANIMLAMA VE RİSK DEĞERLENDİRME PROGRAMI AKIŞ ŞEMASI

5.4.FAALİYET / PROSES

Tanımlanan faaliyet alanlarının/birimler, olay bildirim formları ve ramak kala olaylar her biri ayrı ayrı değerlendirmeye tabi tutulur.

Proses / Faaliyet Tanımı:Tehlikeye neden olabilecek sınırları belirlenmiş faaliyet veya faaliyetler dizisidir;

- Ofis Çalışmaları,
- Bakım-Onarım İşlemleri,
- Termal Konfor Şartları,
- Fiziksel Koşullar,
- Kimyasal ile çalışma,
- Makineler ile çalışma,
- Kaldırma,yükleme, boşaltma, taşıma işleri,
- Enfeksiyon
- El aletleri ile çalışma,
- Elektrik ile çalışma,
- Ekranlı Ekipmanlar ile çalışma
- Depolama işlemleri,
- İş Ekipmanları ile çalışma,
- Acil Durum çalışmaları, v.b.

5.5.KONTROL ÖNCESİ TEHLİKE VE RİSK DEĞERLENDİRMESİ

Madde 5.4 altında tanımlanan tehlikelerin her birinin risk değeri hesaplanırken, tehlikenin olma olasılığı ve etkisi (şiddeti) sınıflandırılır ve puanlandırılır. Risk değeri, olasılık, etki ve frekans bileşkesinden hesaplanır.

Tehlike sınıflandırması, tehlikenin risk değeri ve riskin doğuracağı sonuçlarla ilgili bir yaptırım olup olmadığı incelenmesi ile belirlenir ve tanımlanan her riske bir öncelik derecesi (puan) verilir.

Tehlike sınıflandırması için puanlama yapılırken, eğer bir alt işverenle çalışıyorsak daha az bilinçli olabileceği göz önünde bulundurulur ve çıkan değerlendirmeler sonucu alt işverenlerin faaliyetlerinden kaynaklanan risklerde değerlendirilir.

Risk değerlendirmesi yapılırken hem sağlık hem de güvenlik ile ilgili tehlike ve riskler tek tek ele alınır. Örnek: gürültü, toz, hijyen, haşarat, yemekhane v.b.

Her bir kriter için aşağıda verilen puan cetveli doğrultusunda puanlama yapılır:

OLASILIK :

10	Zararın gerçekleşmesi beklenir, neredeyse kesin
6	Zararın gerçekleşme ihtimali yüksek ,oldukça mümkün
3	Zararın gerçekleşme ihtimali olası
1	Zararın gerçekleşme ihtimali mümkün, fakat oldukça düşük
1/2	Zararın gerçekleşmesi beklenmez fakat yine de mümkün
1/5	Zararın gerçekleşmesi beklenmez, imkansıza yakın

TEHLİKE VE RISK DEĞERLENDİRME PROSEDÜRÜ

Dokuman No	İSG.PR.01
Yayın Tarihi	22.02.2016
Rev.No	00
Rev.Tarihi	
Sayfa No	7/5

ETKİ (ŞİDDET) :

Etkilenme Şiddeti				Şiddet Değeri
İnsan	Yatırımlar, Mal Varlığı	Çevre	Firma Adı, Prestij	
I	Y	Ç	P	
İlkyardım, iş kaybı yok	1000TL ile 5000 TL arası	Kısa süreli etki/(1 günden az)	Duyulur fakat etkisi olmaz	1
Düşük iş kaybı, ilkyardım	5000TL ile 2500TL arası	Orta süreli etki/(1-5 gün arası)	Dar bir bölgede prestij kaybı	3
İş kaybı var, Dış tedavi	25000TL ile 50000TL arası	Uzun süreli etki/(5günden fazla)	Bölgesel prestij kaybı	7
Kalıcı hasar, meslek hastalığı, uzuv kaybı	250000TL ile 500000TL arası	Uzun süreli etki(1 yıldan fazla)	Ulusal prestij kaybı	15
Ölüm	500000TL ile 3000000TL arası	Çevre Felaketi	Uluslararası prestij kaybı	40
Çoklu Ölüm	3000000TL'den fazla	Çevre Felaketi	Uluslararası prestij kaybı	100

FREKANS:

Zaman içinde tehlikeye maruz kalma tekrarı		Frekans Değeri
Rutin Olmayan	Rutin	
Hemen hemen, sürekli	Bir saatte birkaç defa	10
Sık	Günde bir veya birkaç defa	6
Ara sıra	Haftada bir veya birkaç defa	3
Sık değil	Ayda bir veya birkaç defa	2
Seyrek	Yılda birkaç defa	1
Çok seyrek	Yılda bir veya daha seyrek	1/2

$$\text{Risk} = \text{Olasılık} \times \text{Etki (Şiddet)} \times \text{Frekans}$$

RISK DEĞERİ	KARAR	EYLEM
20'den az	Kabul edilebilir risk	Acil tedbir gerekemeyebilir
20 ila 70	Kesin risk	Eylem planına alınmalı
70 ila 200	Önemli risk	Dikkatle izlenmeli ve yıllık eylem planına alınarak giderilmeli
200 ila 400	Yüksek risk	Kısa vadeli eylem planına alınarak giderilmeli
400'den yüksek	Çok yüksek risk	Çalışmaya ara verilerek derhal tedbir alınmalı

Gerekli görülmesi ve/veya iş görülen yer veya ülke koşullarının zorunlu kılması durumunda, yukarıda verilen kriterler dışında da kriterler eklenebilir.

Puanlamanın mümkün olduğunca objektif olması için, İSG Kurulu ve birim sorumlularının yapacağı ayrı ayrı puanlamanın yanı sıra işçiler tarafından da puanlama yapılması önerilmektedir.

Farklı kişiler tarafından yapılan puanlama sonuçlarının ortalaması alınarak, nihai puanlar tam sayı olarak belirlenir. Nihai puanların çarpımı alınarak, öncelik derecesinin objektif biçimde değerlendirilmesi için bir baz oluşturulur.

Elde edilen veriler İSG Kurulu tarafından gözden geçirilerek, nihai öncelik derecesi belirlenir.

5.6.SONUÇLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Belirlenen öncelik derecesine ve işverenin ayırabileceği kaynaklara göre, tehlikeler arasında öncelikli görülenlerin değerlendirilmesi aşağıda verilen yöntem doğrultusunda kararlaştırılır.

I.Çok Yüksek Risk : Değerlendirme sonucunda 400' den yüksek puan alan konular:

- İş hemen durdurulur.
- Tehlike kontrol altına alınır.
- Kontrol için dokümanite edilmiş prosedür/talimatlar oluşturulur.
- İzleme ve ölçme planı yapılır ve kayıtları tutulur.
- İyileştirmeye yönelik düzeltici ve önleyici faaliyetler belirlenir, dokümanite edilir, uygulanır ve takip edilir.
- 1. öncelikli tehlikelerin, kontroller sonucu kabul edilebilir sınırlara indirilmesi hedeflenir.
- Mümkün olduğu yerde iyileştirmelerin rakamsal olarak takibi yapılır ve kaydı tutulur.
- Personele ihtiyaç duyulan eğitimler verilir.
- Bu konulardaki tüm uygulamanın belirli periyotlarla denetlenmesi sağlanır, yönetime raporlanır.

II. Yüksek Risk : Değerlendirme sonucunda 200 üzerinde ve 400 altında puan alan konular :

- Tehlike kontrol altına alınır.
- Kontrol için dokümanite edilmiş prosedür/talimatlar oluşturulur.
- Mümkün olduğunda izlenirliği ve ölçülmesi sağlanır ve kayıtlar tutulur.
- İyileştirmeye yönelik düzeltici ve önleyici faaliyetler belirlenir, dokümanite edilir, uygulanır ve takip edilir.
- 2. öncelikli tehlikelerin, kontroller sonucu kabul edilebilir sınırlara indirilmesi hedeflenir.
- Personele ihtiyaç duyulan eğitimler verilir.
- Bu konulardaki tüm uygulamaların belirli periyotlarda denetlenmesi sağlanır, yönetime raporlanır.

III. Önemli risk : Değerlendirme sonucunda 200 altında ya da 70 üzerinde puan alan konular :

Önlemler planlanan uygulamalar kısmında tarif edilir ve uygulama kontrolleri yapılır. Personele ihtiyaç duyulan eğitimler verilir. 3. öncelikli tehlikelerin, kontroller sonucu kabul edilebilir sınırlara indirilmesi hedeflenir.

IV. Kesin risk: Değerlendirme sonucunda 20 ile 70 arasındaki puan alan konular :

Belirlenen riskleri azaltmak için ilave kontrol prosesine ihtiyaç olmayabilir. Mevcut kontrollerin uygulanıp uygulanmadığının kontrolü gerekir. Eylem planlanmalıdır.

V. Kabul Edilebilir Risk: Değerlendirme sonucunda 20 nin altındaki puan alan konular:

Kabul edilebilir risklerdir. Belirlenen riskleri azaltmak için ilave kontrol proseslerine ihtiyaç olmayabilir. Acil tedbir gerektirmeyebilir. Ancak mevcut kontroller sürdürülmeli ve bu kontrollerin devamlılığı sağlanmalıdır.

TEHLİKE VE RİSK DEĞERLENDİRME PROSEDÜRÜ

Doküman No	İSG.PR.01
Yayın Tarihi	22.02.2016
Rev.No	00
Rev.Tarihi	
Sayfa No	7/7

5.7.TEHLİKE VE RİSKLERİN KONTROLÜ

Belirlenen tehlikeler ve sebep olacağı risklerin azaltılmasına veya kontrol altına alınmasına yönelik önleyici faaliyetler planlanır. Bu faaliyetlerin yanı sıra OHSAS 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi gereksinimlerini ve sürekli iyileştirmeyi sağlamak için gerekli uygulamalar da tanımlanır. Örneğin: Riskin ne şekilde kontrol altına alınacağı, kullanılması gerekli talimat veya prosedürler, planlanan eğitimler vb.

Tehlikenin ve riskin tamamen ortadan kaldırılması mümkün olmasa da, tehlikenin ve riskin azaltılması, uygulanan kontrol sistemleri ile sağlanabilir. Bu kontrol sistemleri aşağıdaki gibidir:

- Kaynağa yönelik alınacak önlemler (Yeni Teknoloji, Tadilat, Bakım, vb.)
- Ortama yönelik alınacak önlemler (Çalışan Sayısı, Fiziksel-Kimyasal ve Biyolojik Koşulların İyileştirilmesi, Levha ve İşaretlemeler, vb.)
- Kişiye yönelik alınacak önlemler (Koruyucu Malzeme, Eğitim, Performans Ölçümü, Doküman, Çalışma Süresi, vb.)

Risk kontrol adımları uygulanırken toplu korunma önlemlerine, kişisel korunma önlemlerine göre öncelik verilmesi sağlanmalıdır.

5.8. PLANLANAN FAALİYETİN SORUMLUSU

Planlanan faaliyetin sorumlusu İSG Kurulu tarafından belirlenir. Belirlenen kişiye bu sorumluluğu yazılı olarak bildirilir.

5.9.PLANLANAN FAALİYETİN GERÇEKLEŞME DURUMU

Planlanan faaliyetlerin gerçekleşip düzenli olarak izlenir, denetlenir. Planlanan faaliyetin gerçekleşmemesi durumunda neden gerçekleşmediği (verilen süre, maddi imkansızlık, vb.) faaliyet sorumlusu ile değerlendirilerek ya yeni bir faaliyet planlanır ya da faaliyetin gerçekleştirilmesi için neler yapılması gerektiği araştırılır.

5.10.TEHLİKE TANIMLAMA VE RİSK DEĞERLENDİRME PROGRAMININ ONAYLANMASI

Belirlenen tehlikeler, riskler, bunların öncelik dereceleri, önemli riskler ve bunlara göre oluşturulan uygulama ve kontrol sonuçları, İSG Kurulu tarafından gözden geçirilir, varsa düzeltme/düzenlemeler yapılır. Yönetim tarafından onaylanan program, İSG Kurulu yıllık çalışma planına dahil edilerek gerekli çalışmalar başlatılır.